

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **PhDr. K., Ph.D.**, zastoupen Mgr. Bohuslavem Novákem, advokátem se sídlem Sartoriova 26/9, Praha 6, proti žalovanému: **Rektor Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem**, se sídlem Pasteurova 1, Ústí nad Labem, zastoupen Mgr. Jiřím Schüllerem, advokátem se sídlem Balbínova 24, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2013, č. j. 22/2013/00292/003 712, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, ze dne 21. 1. 2014, č. j. 15 A 139/2013 - 87, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalovaný jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ve výrocích II. a III. Výrokem č. II. bylo pro vady řízení zrušeno rozhodnutí rektora Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem ze dne 27. 8. 2013, č. j. 22/2013/00292/003 712, a věc byla stěžovateli vrácena k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žalobcová žádost o přezkoumání rozhodnutí děkana Pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem o nepřijetí k doktorskému studiu ze dne 24. 6. 2013, č. j. PŘ/13/PF. Výrokem č. III. bylo stěžovateli uloženo nahradit žalobci náklady řízení ve výši 13 200 Kč.

V kasační stížnosti stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud přiznal jeho kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Důvodem této žádosti je jednak skutečnost, že stěžovatel považuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, a za druhé, stěžovatel jako veřejnoprávní instituce musí jednat s péčí řádného hospodáře a uhrazením nákladů řízení, které sám nevyvolal a kterým nelze dosáhnout účelu podání žaloby žalobcem, tedy jeho přijetí do prezenčního doktorského studijního programu, čelí stěžovatel bezdůvodným žalobám. Stěžovatel závěrem konstatoval, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem práv třetích osob a není ani v rozporu s veřejným zájmem.

Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2012 je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele

nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Návrh stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle závěrů vyjádřených v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publikovaného pod č. 1255/2007 Sb. NSS: „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.*“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy „*vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podnikovi*“. Jakkoliv se usnesení rozšířeného senátu opíralo o předchozí právní úpravu, je v přiměřeném rozsahu i nadále použitelné.

Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek kasační stížnosti tedy představuje zcela výjimečný institut, kterým se mění účinky pravomocného rozhodnutí, a měl by být využíván pouze v situacích, kde výkon rozhodnutí nebo jeho jiné následky mohou působit značné obtíže. Přiznání odkladného účinku pravomocnému rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí soudů. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nepoměrně větší újmě. Jak již bylo řečeno, je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem, a proto až do doby, než o ní bude rozhodnuto, třeba na rozhodnutí krajského soudu pohlížet jako na správné. Pouze v případě naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je možno tuto zásadu narušit.

První podmínkou je prokázání vzniku nepoměrně větší újmy, které leží na stěžovateli. Ten musí dostatečně konkrétně onu nepoměrně větší újmu, která mu vznikne nepřiznáním odkladného účinku, vymezit. Je tedy na Nejvyšším správním soudu, aby posoudil, zda stěžovatelem tvrzená újma dosahuje intenzity nepoměrně větší újmy a zda případné následky nepřiznání odkladného účinku by byly srovnatelné s následky uvedenými v citovaném rozhodnutí rozšířeného senátu. Druhou podmínkou je absence rozporu s důležitým veřejným zájmem. Tyto podmínky musí být naplněny kumulativně.

V souladu s rozhodovací činností zdejšího soudu lze za nepoměrně větší újmu považovat poměrně závažné dopady do života či existence toho, kdo se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti domáhal. Tak například nelze nenahraditelnou újmu (dle předchozí díkce § 73 odst. 2 s. ř. s.) způsobenou stěžovateli (žalovanému) spatřovat v tom, že bude povinen vyplatit žalobci přeplatek na dani, a to v souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49 (publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS.) Naopak jako nenahraditelná újma byl posouzen „hrozící výkon rozhodnutí o uložení pokuty fyzické osobě ve výši, která výrazně přesahuje prokázaný celoroční příjem rodiny se dvěma nezletilými dětmi“ (k tomu blíže usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2003, č. j. 6 A 160/2002 - 46).

Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku, tj. negativních právních důsledků spjatých s rozhodnutím krajského soudu, nese v dané věci stěžovatel. Hrozbu *nepoměrně větší újmy* musí stěžovatel dostatečně určitě tvrdit a rovněž náležitě doložit. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti - kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu

pokračování

ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Uvedené požadavky stěžovatel v posuzovaném případě nesplnil.

V posuzované věci stěžovatel spatřoval újmu jednak v tom, že by vyplacením částky 13 200 Kč žalobci na náhradě nákladů řízení před krajským soudem došlo k porušení jeho povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, a také v tom, že čelí bezdůvodným žalobám, jež nejsou s to docílit přijetí žalobce do prezenčního doktorského studijního programu. Kromě toho spatřoval důvod pro přiznání odkladného účinku též v nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu.

Zdejší soud v těchto okolnostech nespatřuje vznik nepoměrně větší újmy na straně stěžovatele. Za takovou újmu nelze považovat částku 13 200 Kč; s ohledem na prostředky, s nimiž stěžovatel jako veřejnoprávní instituce nakládá, je částka v této výši zanedbatelná a její vyplacení žalobci nemůže mít na jeho činnost jakýkoli vliv. Pokud jde o tvrzení, že „*uhrazením náhrady nákladů, které sám nevyvolal, a kterým není možné docílit smyslu a důvodu podání žaloby žalobcem (...), čelí žalovaný bezdůvodným žalobám,*“ není tato formulace příliš srozumitelná; v míře její srozumitelnosti pak je nedůvodná, neboť uhrazení nákladů řízení nemá žádný vliv na další možný postup žalobce, stejně jako přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Jako důvod pro přiznání odkladného účinku nelze akceptovat ani tvrzenou nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, když samotný přezkum rozhodnutí krajských soudů není předmětem rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti a zdejší soud není tedy oprávněn v této fázi řízení jakkoli hodnotit správnost či zákonnost napadeného soudního rozhodnutí. Za této situace je třeba vycházet ze skutečnosti, že krajský soud vydal rozhodnutí, které v souladu s § 54 odst. 5 s. ř. s. nabylo doručením právní moci. Výrok pravomocného rozsudku je dle odst. 6 téhož ustanovení závazný pro účastníky, osoby zúčastněné na řízení a pro orgány veřejné moci. Právní moc je důležitou vlastností soudních, ale i dalších rozhodnutí znamenající jejich nezměnitelnost a závaznost. Jedná se o významnou záruku právní jistoty nejen pro účastníky řízení, ale i pro celou společnost. Musí být respektováno všemi orgány a osobami, věc je rozřešena konečně a závazně. Zrušil-li tedy krajský soud rozhodnutí správního orgánu a uložil mu povinnost nahradit žalobci účelně vynaložené náklady, je povinností tohoto správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. Odlišný právní názor na posuzovanou věc sám o sobě neopravňuje správní orgán ve věci nekonat a není důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Rozsudek krajského soudu je nutno do doby, než bude eventuelně zrušen, považovat za správný.

Vzhledem k uvedenému nutno dospět k závěru, že není naplněna jedna ze dvou kumulativních podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. v podobě tvrzení a prokázání vzniku nepoměrně větší újmy pro stěžovatele, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a zdejší soud se proto již druhou podmínkou nezabýval.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny.

Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu